



# **GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU GONG-a**

# **2000.**

# 1. IZBORI

## A. Promatranje izbora

Ovo je bila godina promatrača – sveukupno oko 7 000 nezavisnih promatrača promatralo je sve vrste izbora tijekom godine.

### a) *veliki*

▶ 03.01. – parlamentarne izbore u Republici Hrvatskoj i hrvatskim veleposlanstvima promatralo je više od 5 500 domaćih, nestranačkih promatrača GONG-a.

▶ 24.01. – 1. krug predsjedničkih izbora promatralo je oko 5 000 promatrača GONG-a, od toga 1 000 novih.

▶ 07.02. – 2. krug predsjedničkih izbora promatralo je oko 4 500 promatrača GONG-a, od toga 500 novih.

! GONG je također proveo i **PVT** (paralelno prikupljanje i obrada rezultata glasovanja) koji je potvrdio službene rezultate izbora s greškom manjom od 1%. Rezultate prvoga kruga predsjedničkih izbora, GONG je objavio prije prvih neslužbenih rezultata Državnog izbornog povjerenstva.

!! Nakon parlamentarnih i prvog kruga predsjedničkih izbora, državna tajnica SAD-a **Madeleine Albright** upriličila je prijem za GONG i volontere GONG-a u Muzeju Mimara gdje je čestitala svim promatračima GONG-a na inicijativi, vremenu i hrabrosti.

### b) *mali*

▶ prijevremeni lokalni izbori u Hrvatskoj, 2000. – Kutina, Perušić, Zagreb, Velika Gorica, Vrbovec, Otočac, Ivanić Grad, Nova Gradiška, Samobor, Preko, Murter, Gornja Reka, Donji Lapac, Nin, Vir, Stara Gradiška, Bakar, Slatina, Pitomača, Petrinja, Nova Bukovica i Ljubešćica - oko 500 novih promatrača.

### c) *najmanji*

▶ srpanj - lokalni referendum - Sv. Križ Začretje – 2 promatrača

▶ prosinac - mjesni izbori Zagreb — 150 promatrača

### d) *međunarodni*

▶ lipanj - lokalni izbori u Podgorici i Herceg Novom, Crna Gora, 7 promatrača GONG-a.

▶ prosinac - lokalni izbori u oblasti Bryansk, Rusija, 2 promatračice GONG-a

## B. Edukacija

### a) *Međunarodna*

Tijekom i nakon uspješne kampanje «*Mi građani promatramo*», GONG je održao niz susreta i treninga sličnih organizacija ovog dijela Europe.

Neke od njih su:

**CCI – Centar za civilne inicijative** i njihove partnerske organizacije iz Bosne i Hercegovine (veljača i ožujak; BiH i Hrvatska);

**CEMI – Centar za monitoring izbora (sada CDT- Centar za demokratsku tranziciju)**, Crna Gora (lipanj, kolovoz, rujan, u Crnoj Gori);

**CESID – Centar za slobodne izbore i demokratiju**, Srbija (listopad i ožujak, Hrvatska);

**Organizacije iz Srbije** koje su sudjelovale u OTPOROVIM aktivnostima (kolovoz, u Crnoj Gori);

**KACI – Kosovo-Albanian Civil Initiative** - Kosovo (listopad/studeni, na Kosovu);

**24 NGO predstavnika iz Središnje Azije** (studeni, u Zagrebu).

### b) *Edukacija građana*

▶ 3 različita plakata u 20 000, 2 brošure u 150 000, 2 letka u 210 000 i priručnik za promatrače u 10 000 primjeraka, s mnoštvom informacija vezanih za izborni proces, podijeljeni su do 07.02.2000. u sklopu kampanje «*Mi građani promatramo*» za parlamentarne i predsjedničke izbore.

▶ 10 različitih audio i 7 video edukativnih spotova vezanih za parlamentarne, predsjedničke, lokalne i mjesne izbore besplatno je emitirano na programima Hrvatske radio-televizije, koja je prepoznala značaj edukacije građana o izbornim procesima.

▶ GONG-ovi treneri su na više od 150 radionica obučili preko 7 000 nestranačkih promatrača koji su promatrali sve održane izbore u RH tijekom 2000-te.

▶ U edukativnoj kampanji povodom Izбора za vijeća gradskih četvrti Zagreba putem 2 crtića, 5 audio-spotova, 3 postera u 25 000 i brošura u 200 000 primjeraka, nastojali smo građane informirati o funkcioniranju i ovlastima mjesne samouprave.

## **2. PARLAMENT PROGRAM**

Uz promatranje izbora, GONG je početkom 2000-te osmislio, a tijekom cijele godine razvijao, Parlament Program čiji su glavni ciljevi - podizanje povjerenja građana u demokratske institucije i izabrane predstavnike putem upoznavanja građana s njihovim radom, poticanje komunikacije između birača i njihovih izabranih predstavnika i transparentnost rada državnih institucija.

U sklopu programa, razvijeno je nekoliko ključnih projekata, a ovdje su i najvažniji rezultati:

### **A. «Otvoreni Sabor»**

Prisustvovanje građana sjednicama Sabora bilo je gotovo nemoguće do rujna 1999. kada je pod pritiskom nevladinih organizacija saborska galerija otvorena za njihove predstavnike. GONG je nakon parlamentarnih izbora uputio poziv Saboru da galeriju i formalno otvori za sve zainteresirane građane, što je i učinjeno. Kako ni sami građani nisu bili upoznati s tom mogućnošću, GONG je pokrenuo projekt «Otvoreni Sabor» u sklopu kojeg je, u 2000-toj godini, 225 građana prisustvovalo sjednicama Sabora, a 720 građana je posjetilo Sabor u *obilascima ponedjeljkom*. *Obilasci ponedjeljkom* potekli su na inicijativu GONG-a i organiziraju se u suradnji GONG-a (kojemu se građani prijavljuju) i Sabora (vođenje obilazaka i predavanje).

! GONG je započeo s izradom *knjižice o radu Sabora* kako bi na pristupačan način opisao osnove djelovanja zakonodavne vlasti u Hrvatskoj, ali i prikazao neke manje poznate detalje o radu saborskih zastupnika i službi. Zbog ustavnih promjena, a kasnije i promjena u Poslovniku Sabora, knjižica je u više navrata prepravljena te će biti štampana u 2001.

### **B. «Građanski sat»**

Kako u Hrvatskoj komunikacija birača i njihovih (sadašnjih ili budućih) predstavnika uglavnom postoji samo u predizbornom razdoblju, GONG je pokrenuo ovaj projekt kako bi potakao i unaprijedio komunikaciju

«Građanski sat» zamišljen je kao susret građana i njihovih izabranih predstavnika na lokalnom i nacionalnom nivou, na kojemu je građanima dana prilika da predstavnicima postavljaju najrazličitija pitanja, da ih hvale, kritiziraju, ali i predlažu im moguća rješenja aktualnih problema.

Projekt je, nakon priprema, započeo u studenom, a u dva mjeseca rada organizirano je 14 «Građanskih satova» u različitim formama (javne tribine, posjeti srednjim školama i umirovljeničkim domovima, radio-emisije) u kojima je sudjelovalo oko 1 000 građana i 50-ak izabranih predstavnika na svim razinama – saborski zastupnici, gradonačelnici, načelnici općina, predstavnici ministarstava i gradskih uprava, te stručnjaci.

### **C. »Upoznavanje s radom lokalnih predstavničkih tijela«**

Po uzoru *otvaranja* Sabora za građane, GONG je u listopadu, nakon istraživanja o javnosti rada županijskih, gradskih i općinskih vijeća/skupština, započeo s informiranjem građana o njihovom pravu da prisustvuju sjednicama lokalnih predstavničkih tijela. Zainteresiranim građanima GONG je i organizirao prisustvovanje sjednicama, u cilju edukacije o djelovanju i radu lokalne uprave i

samouprave. Iako je u nekim lokalnim sredinama ovaj projekt bio prihvaćen s velikim nepovjerenjem od strane obnašatelja vlasti, s vremenom su građani na sjednicama tih tijela postali uobičajena pojava. U dva mjeseca projekta, građani su prisustvovali na 11 sjednica različitih lokalnih predstavničkih tijela.

#### **D. Internship Program**

Cilj «Internship programa» je uvođenje institucije volontiranja studenata i mladih profesionalaca u rad državnih tijela. Naš prvi cilj bilo je uvođenje *internshipa* u Sabor, odnosno volontiranje studenata i mladih profesionalaca kod saborskih zastupnika. Za razliku od većine zemalja zapadne demokracije gdje je ovaj oblik *prakse* već davno zaživio, ovo je prva slična inicijativa u Hrvatskoj.

Inicijativa je predstavljena predsjedniku Sabora g. Tomčiću u ljeto, a saborskim zastupnicima početkom rada Sabora u rujnu. Odazvalo se 28 zastupnika koji su iskazali potrebu za volonterom, te je GONG ponovo zatražio službeno očitovanje Sabora koje je, na žalost, stiglo tek kad je projekt zaživio (travanj 2001.). U međuvremenu projekt je razvijan edukacijom GONG-a o sličnim programima u drugim zemljama i pripremama za početak programa u 2001. godini.

#### **E. Inicijative**

GONG je među saborskim zastupnicima u rujnu i listopadu proveo anketu koja je pokazala da naši saborski zastupnici rade u znatno nepovoljnijim uvjetima od svojih kolega u drugim zemljama – većina ih nema radni prostor, opremu (stol, računalo) i stručno osoblje. Stoga je Hrvatskom saboru predloženo nekoliko inicijativa u cilju poboljšavanja rada zastupnika, ali i pristupa informacijama, kako za zastupnike, tako i za građane:

- **transparentnost zakonodavstva** – omogućavanje pristupa prijedlozima zakona zainteresiranim subjektima kao što su sindikati, udruge, poduzeća, institucije. Radi smanjenja troškova, GONG je predložio ažuriranje web-strana Sabora uz objavljivanje prijedloga zakona, a kasnije i cjelokupne zakonodavne procedure na Internetu. Inicijativa je saslušana, ali na žalost, nije bilo bitnih pomaka.

- **otvaranje Internet sobe za zastupnike** – opremanje posebne sobe s nekoliko računala radi pretraživanja Interneta i prikupljanja informacija, komunikacije s biračima i sl. (Internet soba je otvorena u 2001. godini, donacijom NDI-a).

#### **F. Edukacija građana**

▶ Izdano je 8 brojeva GONG-ovih novina «GONG – glasilo aktivnih građana i građanki» (svaki u oko 25 000 primjeraka) u kojima smo, uz vlastiti, prezentirali i rad drugih NVO-a i atraktivne društvene teme. Brojevi su dijeljeni besplatno na trgovima, po knjižnicama, NVO-ima, fakultetima i sl.

▶ U travnju je distribuirano 100 000 letaka «Tko je moj zastupnik» putem kojih smo upoznali građane s imenima i kontaktima zastupnika izabranih na parlamentarnim izborima. Tiskano je 10 različitih letaka, već prema izbornim jedinicama.

▶ U listopadu smo tiskali 5 000 plakata «Građanski sat», pomoću kojeg smo predstavili poželjnu komunikaciju između birača i izabranih predstavnika na svim razinama. Krajem godine, snimljen je i audio-spot za najavu «Građanskog sata».

▶ U sklopu projekata «Otvoreni Sabor» i «Upoznavanje s radom lokalnih predstavničkih tijela», distribuirano je na tisuće flajera putem kojih smo upoznavali javnost s mogućnošću posjeta Saboru i lokalnim tijelima.

▶ Uz potporu hrvatske Vlade, u prosincu smo uveli liniju 060 20 20 20, kao početak dugotrajnog procesa samofinanciranja svojih aktivnosti (cijena poziva je 1,39 kn/min). Linija je otvorena za sve vrste upita koji se tiču izbora, rada tijela državne uprave i svih aktivnosti i programa GONG-a.

### **3. MEĐUNARODNI ODNOSI I PREDSTAVLJANJE GONG-a**

- ▶ *ožujak* - Suzana Jašić sudjelovala je na tjednom programu u Washingtonu gdje je predstavila GONG-ovu kampanju i iskustva Hrvatske na proteklim izborima; organizatori: Freedom House i NED – National Endowment for Democracy.
- ▶ *svibanj i lipanj* – U Bijeljini 10 GONG-ovih aktivista prisustvovalo je dvjema konferencijama na kojima su sudjelovale organizacije za promatranje izbora bivše SFRJ; organizator OESS.
- ▶ *svibanj i lipanj* - Vladimir Pran sudjelovao je u šestotjednom internship programu u SAD-u u sklopu kojeg je radio u organizacijama sa sličnim mandatom kao GONG (Common Cause, League of Woman Voters); organizator Freedom House.
- ▶ *lipanj* - Aleksandra Kuratko prisustvovala konferenciji “Strategija za demokratsku Srbiju” u Szegedu; organizator Freedom House.
- ▶ *lipanj* - Suzana Jašić prisustvovala je Berlinskoj konferenciji “Demokratske promjene u Srednjoj i Istočnoj Europi” na kojoj se je susrela i s Madeleine Albright; organizatori NED i njemačke zaklade.
- ▶ *lipanj* - Ana Žunić pohađala je dvotjedni program “Rad nevladinih organizacija u lokalnoj zajednici i suradnja s lokalnim vlastima» u Mađarskoj; organizatori USAID i Hrvatska Vlada.
- ▶ *srpanj* - Renata Garić prisustvovala je konferenciji u Bratislavi “Procesi u Federalnoj Republici Jugoslaviji”; organizatori Ministarstvo vanjskih poslova Slovačke i East West Institut.
- ▶ *srpanj* – Suzana Jašić bila je na četverotjednom programu u SAD-u (*International Visitor Program*) «NGO management»; organizator: US Department of State.
- ▶ *kolovoz* – GONG je s tri predstavnika (Igor Bajok, Suzana Jašić i Aleksandra Kuratko) sudjelovao na konferenciji organizacija za promatranje izbora u Budimpešti; organizatori NDI i OESS.
- ▶ *rujan* - Vladimir Pran prisustvovao je konferenciji «Održivost trećeg sektora» u Budimpešti; organizator Civil Society Development Foundation.
- ▶ *rujan* - posjetila nas je delegacija Ureda Viceguvernera američke države Minnesote.
- ▶ *rujan* - Biljana Jelinić pozvana je na «Regionalni trening-kamp o ljudskim pravima»; organizator International Helsinki Comitee i Hrvatski Helsinški Odbor.
- ▶ *listopad* - Vladimir Pran učestvovao je na regionalnoj konferenciji Parlamenta mladih Hercegovine u Mostaru; organizator OESS.
- ▶ *studenj* - Suzana Jašić predstavljala je GONG na drugoj skupštini Svjetskog pokreta za demokraciju, u Sao Paolu u Brazilu; organizatori World Movement for Democracy i NED.
- ▶ *studenj* - Suzana Jašić sudjelovala je na konferenciji “Mladi u BiH” u Sarajevu i predstavila GONG-ove aktivnosti; organizator OESS.
- ▶ *studenj* - Maša Kovačević sudjelovala je na seminaru “Mladi i njihova uloga u osnaživanju demokracije u regiji” u Bukureštu, Rumunjska; organizator Asociatia Pro Democratia.
- ▶ *studenj* - Ivna Bajsić prisustvovala je “Prvim Jugoistočnoeuropskim razgovorima” u Koszegu, Mađarska; organizator Friedrich Ebert Stiftung
- ▶ *studenj* - GONG je posjetio Ken Wollack, predsjednik Nacionalnog demokratskog instituta (NDI) Washington.

## 4. ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

🌿 Godina je započela odlično, ali nije dugo trajalo. U lipnju 2000. morali smo, zbog financijskih poteškoća i nedostatka donatora, zatvoriti 9 od 13 regionalnih ureda, a u srpnju i kolovozu skoro je ugašena cijela organizacija. Zahvaljujući trudu i (volonterskom) radu preostalih ureda, uspjeli smo prebroditi ljeto. U rujnu su GONG-ovi projekti odobreni od USAID-a i Američke ambasade, a početkom sljedeće godine i od strane ostalih donatora. Od tada organizacija plovi stabilno, a jedna je lekcija naučena: nagli organizacijski rast (s jednog na 13 ureda) opasan je i dugoročno neodrživ. Za razvoj su potrebni polagani i temeljiti koraci.

! U rujnu 2000. održana je Skupština GONG-a na kojoj je usvojen novi Statut, izabran novi Upravni odbor (Zinka Bardić, Siniša Rodin, Goran Radman, Veljko Kukulj i Mica Mladineo), a Suzana Jašić reizabrana za izvršnu direktoricu.

!! Nakon Skupštine započinju temeljne promjene u GONG-ovoj brizi za volontere i članstvo, izrađuje se nova baza, organiziraju radionice o radu s volonterima i donose interna pravila organizacije o radu s volonterima.

**Aktivisti GONG-a sastali su se u nekoliko navrata:**

- ▶ *ožujak* – u Poreču je održana evaluacija kampanje “Mi građani promatramo”.
- ▶ *lipanj* – u Zagrebu su Martina Belić i Rada Borić održale radionicu strateškog planiranja.
- ▶ *listopad* – centralni ured organizirao je radionicu za regionalne urede GONG-a o Parlamentarnom programu u Zagrebu.
- ▶ *prosinac* – održan je seminar GONG-a u Stubičkim Toplicama radi evaluacije početnih aktivnosti Parlament Programa svih ureda, u sklopu kojeg je održana i radionica za regionalne urede o funkcioniranju lokalne uprave i samouprave i Internship Programu.
- ▶ *prosinac* – svi uredi GONG-a prošli su radionicu o pisanju projekata i prikupljanju sredstava koju su vodili treneri EOS-a, a financirao AED.

## 5. OSTALO

### A. Suradnja s institucijama

- ▶ *svibanj i studeni* – GONG je sudjelovao u dvije radne grupe Vlade RH: o kriterijima za financiranje udruga iz Državnog proračuna (Aleksandra Kuratko) i izradi novog prijedloga Zakona o udrugama (Zvonimir Mataga).
- ▶ *lipanj* – organizirane su focus-grupe za evaluaciju OTI-a (Office of Tranzitional Initiatives) koji je, nakon dvogodišnjeg rada u sklopu USAID-a, završio s mandatom. Fokus grupe organizirane su u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, i to od strane ureda u Varaždinu, Osijeku, Splitu i Zagrebu.
- ▶ *srpanj* – Suzana Jašić i Ivna Bajsić sudjelovale su u radionici Nacionalnog demokratskog instituta (NDI) organiziranu za saborske zastupnike na temu rada zastupnika u Saboru i u izbornim jedinicama.
- ▶ *listopad* – Ana Žunić i Igor Bajok sudjelovali su na radionici Nacionalnog demokratskog instituta (NDI) sa saborskim zastupnicima na temu «Rješavanje problema građana i otvaranje ureda u izbornoj jedinici»
- ▶ *studenj* - Ana Žunić bila je na radionici “Razvoj modela suradnje između nevladinih organizacija i države” čiji su organizatori Ured za udruge Vlade RH i AED.
- ▶ *prosinac* – Jasmina Vukas i Aleksandra Kuratko sudjelovale su na seminaru Nacionalnog demokratskog instituta (NDI) sa saborskim zastupnicima na temu «Seminar o komunikacijskim strategijama»

### B. Ostale aktivnosti

Uz aktivnosti propisane Statutom Udruge i strateškim planom, uredi GONG-a proveli su i nekoliko projekata značajnih za lokalnu zajednicu:

- ▶ *travanj* – provođenje peticije za očuvanje Omladinskog hostela u Zagrebu – svi uredi.
- ▶ *travanj i svibanj* – provedeno je istraživanje o lokalnim potrebama, strahovima i problemima u sklopu kojeg je anketirano oko 1000 građana, a kojeg financirao Švedski Helsinški Odbor – svi uredi.
- ▶ *svibanj* – ekološka akcija u Korenici – regionalni ured Korenica.
- ▶ *lipanj* – akcija čišćenja grafita u Zadru - regionalni ured Zadar.

! GONG je započeo izradu aplikacijskog sustava za poslovanje nevladinih udruga u RH, nazvanu «NGOffice», u suradnji s poduzećem Microsoft Hrvatska i Uredom za udruge Vlade RH.

## FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2000. GODINU

Fiskalna godina traje od 01.01. do 31.12. Financijski izvještaj obuhvaća bilancu, račun prihoda i rashoda i pregled troškova po grupama.

### **Bilanca**

### **Račun prihoda i rashoda**

#### **Aktiva**

Materijalna imovina	70.348
Kratkotrajna imovina	300.743
<b>Ukupna aktiva</b>	<b>371.091</b>

#### **Prihodi**

Prihodi od donacija	3.197.323
Prihodi iz proračuna	738.652
<b>Ukupno prihodi</b>	<b>3.935.975</b>

#### **Pasiva**

Saldo fonda	371.091
<b>Ukupna pasiva</b>	<b>371.091</b>

#### **Rashodi**

Usluge	2.018.882
Amortizacija	20.435
Materijalni troškovi	194.426
Ostali troškovi	1.298.633
Troškovi za zaposlene	32.509
<b>Ukupno rashodi</b>	<b>3.564.885</b>

#### **Višak prihoda**

**371.090**

### **Pregled troškova po grupama**

#### **Troškovi za plaće i honorare**

Plaće	19.604
Porezi i doprinosi iz plaća	12.905
Honorari	1.206.699
Porezi	210.361
<b>Ukupno plaće i honorari</b>	<b>1.449.569</b>

#### **Ostali troškovi**

Knjigovodstvene usluge	14.640
Uredski materijal	172.646
Najam	144.763
Režije	23.089
Telefonski troškovi	278.620
Fotokopiranje	42.264
Reklama i promidžba	592.240
Grafičke usluge	213.860
Putni troškovi	76.729
Troškovi puta i smještaja:	
- seminari i radionice	516.078
Reprezentacija	11.910
Ostali troškovi	8.042
<b>Ukupno ostali troškovi</b>	<b>2.094.881</b>
<b>Ukupno troškovi</b>	<b>3.544.450</b>

## POSEBNA ZAHVALA

GONG je neprofitna organizacija. Uz pomoć volonterskog rada građana i uz pomoć dobivenih potpora i donacija bili smo u mogućnosti ostvariti svoje predviđene ciljeve i zadatke. Hvala svima.

### donacije u novcu (u kn)

---

#### **do 1.000**

Crtorad d.o.o.  
Grad Petrinja  
Grad Slavonski Brod  
Grad Delnice  
Grad Mali Lošinj

#### **do 5.000**

Turistička zajednica Zadra  
Zadarska županija  
IDEE  
Općina Plitvička Jezera

#### **do 10.000**

Grad Rijeka  
Sisačka banka d.d.

#### **do 50.000**

Westminster Foundation for Democracy, Velika Britanija  
Nizozemska ambasada Zagreb  
Istarska županija  
National Endowment for Democracy, SAD  
Press Now, Nizozemska  
Rutgers, SAD

### donacije u uslugama i dobrima (pretvoreno u kn)

---

#### **do 1.000**

Narodno Sveučilište Ivanić Grad  
INA – Industrija nafte d.d.  
Iskon Internet d.d.  
HT – Hrvatske telekomunikacije d.d.

#### **do 2.000**

MORH

#### **do 5.000**

King Računala d.o.o., Zagreb  
Arto d.o.o., Zagreb  
Britanska ambasada, Zagreb

#### **do 100.000**

Europska Komisija, Zagreb  
Norveška ambasada Zagreb  
OESS, Hrvatska

#### **do 500.000**

Vlada RH, Ured za udruge  
Američka ambasada, Zagreb  
Švedski Helsinški Odbor  
Kanadska ambasada, Zagreb  
Freedom House, Mađarska  
USAID I NDI, Zagreb/SAD  
Otvoreno društvo, Hrvatska

#### **do 1.000.000**

Grad Zagreb; Gradsko poglavarstvo  
USAID - OTI, Zagreb

#### **do 8.000**

UNHCR, Zagreb

#### **od 10.000 do 20.000**

Span d.o.o., Zagreb  
Microsoft Hrvatska d.o.o., Zagreb  
Kanadska ambasada Zagreb

#### **preko 2.000.000**

Hrvatska radiotelevizija



Posebna zahvala svim građanima koji su svojim volonterskim radom doprinijeli bilo kojoj aktivnosti GONG-a. Bez onog najvrijednijeg – volonterskog rada i podrške građana - ovaj izvještaj bio bi mnogo kraći, a GONG mnogo drugačiji. I uspkos novcu, mnogo siromašniji.

